

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

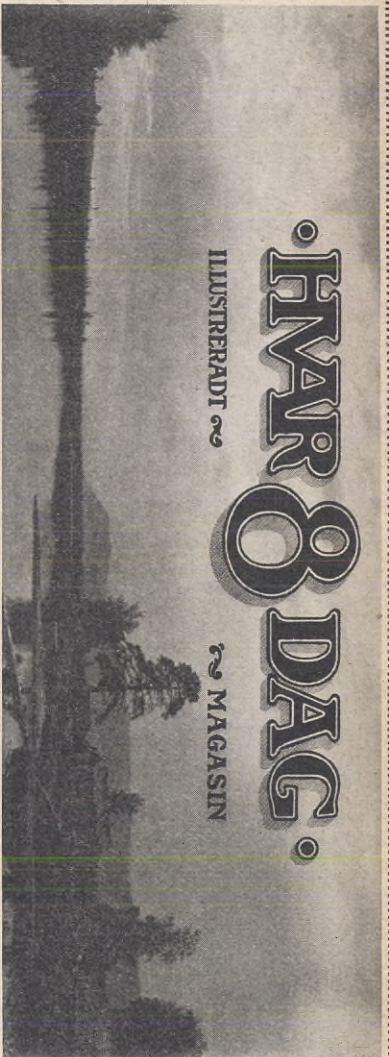
This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.



·HVAR 8 DAGG.

ILLUSTRERADT

MAGASIN



VEMÅN VID HÅN, HÄREDALEN. — FOTO. PAUL JONZE, STOCKHOLM.

17E ÅRG.

DEN 9 JANUARI 1910.

N^o 15.

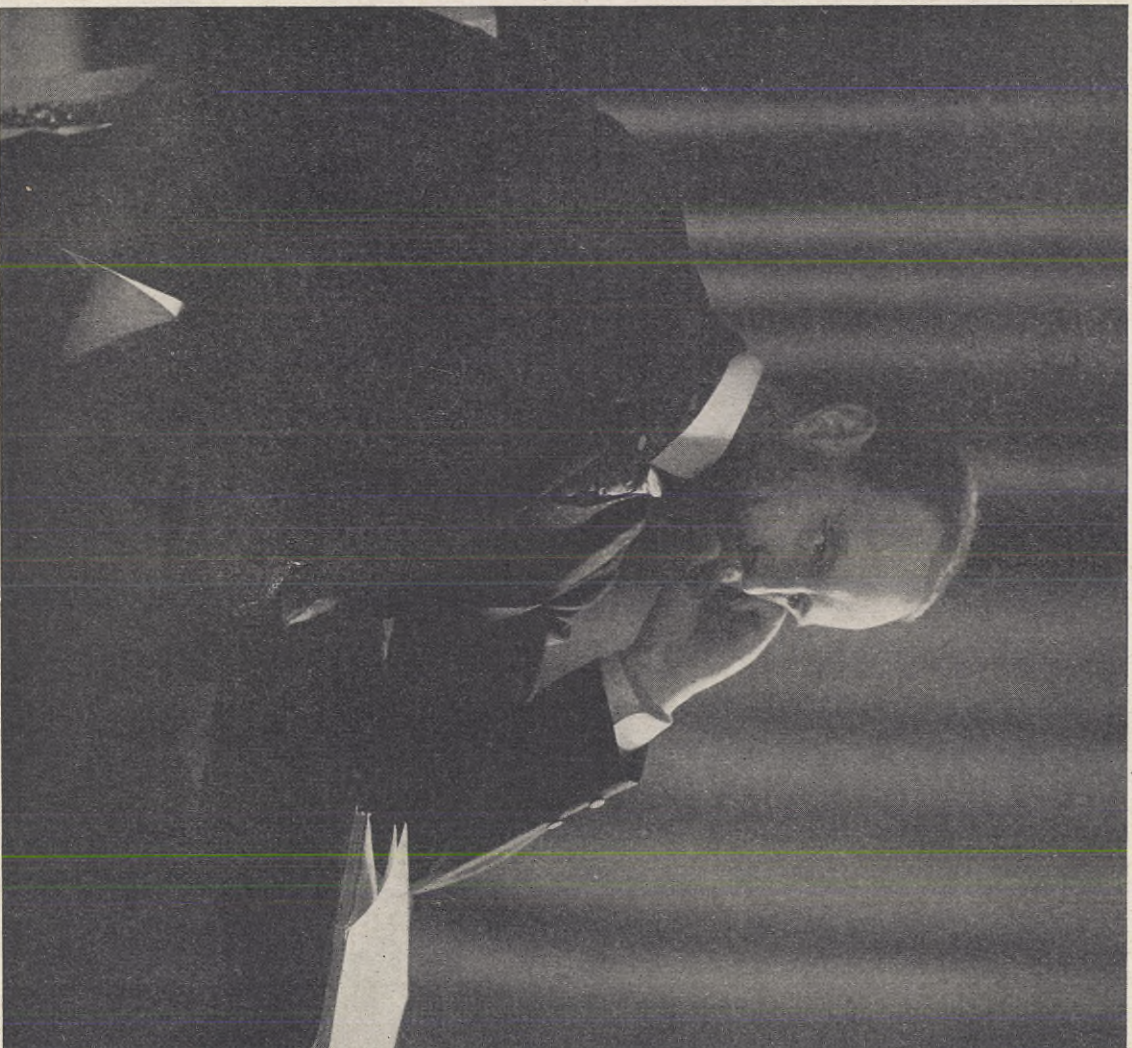


Foto: porträtt.

Klubb: Demot Sifferparten.

G. H. von Koj

Sociala studier och socialpolitik äro strängt taget årsbarn med människoslåktets vetenskapliga tänkande. Hvarhåst sådant funnits, har det icke kunnat undgå att rikta sig öfver på samhällets företeelser; redan de gamla grekiska filosoferna visste att bestämma människan som en samhällelig varelse. Och i kapp med samhällsinsikten gick helt naturligt sträfvan att genom statsåtgärder inverka på samhällsutvecklingen. De främsta bland antiken tänkare sågo ock i politiken och till god del just i socialpolitiken den högsta mänskliga uppgiften, på hvars tjänande strängt taget alla de förnämligaste personliga krafterna borde inriktas.

Om icke dess mindre i nutiden sociologi och socialpolitik te sig som något jämförelsevis modernt och endast de senaste årtiondena utmärkande, kommer detta sig äfven af andra orsaker, än att benämningarna äro nya. Dels blef mot slutet af 1700-talet och framför allt under förra hälften af 1800-talet den uppfattningen förhärskande, att den samhällliga utvecklingen finge det sundaste förloppet, när åt de individuella personliga krafterna lämnades friast möjliga spelrum; den äldre liberala åskådningen lämnade minsta möjliga utrymme åt staten: samhällsharmonien skulle komma af sig själf, blott staten icke störande ingrepe. Under den väldiga industriella framväxt, som blef en följd af ångkraftens användning och de mångahanda maskinella uppfinningar, hvilka utmärka 1900-talet, visade sig denna åskådning icke hålla streck. En social politik visade sig åter nödvändig framför allt i afseende på förhållandet mellan kapitalets innehavare och kroppsligarbetarna, leverantörerna af de fysiska arbetsprestationerna i den moderna produktionen. Det gällde nu att taga igen det försunnade, och det kom en tid, då orden "social", "sociologi" och "socialpolitik" kommo på allas läppar och genom sitt ideliga upprepande nästan väckte leda. Ytligheten förväxlade dem dessutom med de socialdemokratiska sträfvandena, hvilkas verkliga innebörd oftast var okänd, men hvilka man inom vida kretsar af samhället betraktade med en instinktiv fruktan på grund af deras riktning mot den bestående samhällsordningen, något, som i sin ordning väckte misstänksamhet mot allt utan åtskillnad, som bar etiketten "social". Först ett träget upplysningsarbete var i stånd att göra det klart för allmänheten, att verksamhet för sociala uppgifter icke innebär något annat än verksamhet i samhällets tjänst, att därpå aldrig kan erhållas för mycket och att det icke i och för sig har till förutsättning någon viss politisk åskådning att ställa sina krafter till förfogande på detta fält med dess i själfva verket obegränsade arbetsuppgifter.

Till vårt land kommo de med medvetenhet om uppgiften förenade sociala sträfvandena först jämförelsevis sent. Ännu fram på 1870-, ja 1880-talet klädde de sig gärna i filantropiens dräkt. Att förhållandena under de sista årtiondena förändrat sig, därför delas äran af många. Men ett hedersrum bland dessa skall städse intagas af den man, hvars drag i dag återgifvas på H. 8. D:s första sida.

Richert Gerard Halfred von Koch är född i Stockholm den 13 januari 1872 och son till dåvarande ryttmästaren, sedermera majoren Richert Vogt von Koch och hans maka, friherrinnan Agate Henriette Wrede till Elimä, äldsta dotter till den för sina vetenskapliga, vittra och humanitära intressen lika mycket som genom sina militärtekniska förtjänster utmärkte generalfälttygmästaren Fabian Jakob Wrede. Fadern, en son till justitiekanslern Nils Samuel von Koch, hade äfven utsträckt sin verksamhet utöfver det militära området: han hade framträtt som sociologisk och vittor författare. Sonen Halfred syntes emellertid till en början icke skola fullfölja dessa fädernets såväl som modernets vetenskapliga och litterära traditioner.

I stället för att gå studievägen blef han 1889 elev vid Alnarps landbruksinstitut och genomgick därefter jämväl högre mejeriskolan därstädes, från hvilken han utexaminerades 1891. Därefter trädde han i det praktiska jordbrukets tjänst och blef 1897 förvaltare på Odersberga under Råbelöf lydande gård i Fjälkestads socken af Kristianstads län. Det synes ha varit under denna tid hans sociala intressen vaknat till lif. Om intresserade studier på detta område vittnade i alla fall de artiklar af hans hand, hvilka från 1898 framträdde i Stockholms Dagblads spalter, och sedan han frånträdt sin förvaltareplats, beslöt han inom kort ägna hela sin kraft åt socialt skriftställarskap. Så grundade han 1901 "Social Tidskrift", hvilken småningom arbetat sig fram att, alltjämt under von Kochs intresserade öfverledning, blifva det centrala organet för de sociala sträfvandena i Sverige. Efter utländskt mönster bildades förnämligast genom hans energiska initiativ år 1903 Centralförbundet för socialt arbete (C. S. A.). Redan följande år kunde detta förbund uppvisa sektioner för föreläsningverksamhet, för ungdomens sociala upplysning och utbildning, för en särskild social upplysningsbyrå och ett socialt upplysningsbibliotek, slutligen för särskilda sociala publikationer. Från detta Centralförbundet har en mångfald betydelsefulla uppslag utgått. Så har därifrån eller från Social tidskrift, som numera öfvergått att vara förbundets publikation, kommit initiativet till bildandet af Svenska folkbildningsförbundet och Svenska fattigvårdsförbundet, i hvilket sistnämndas arbetsutskott von Koch öfvertagit sekretariatet, det har ombesörjt en skriftserie till belysning af de spörsmål, som äro förknippade med en svensk straffrättsreform, det har låtit anordna utbildningskurser i särskilda socialt betydelsefulla ämnen, af hvilka en för olika slag af inspektionsarbete just i dagarna tager sin början, o. s. v. Från det leder på visst sätt äfven Svenska stadsförbundet sitt upphof.

Framför allt har dock "Social Tidskrift", hvars red. allt jämt handhafves af von Koch, varit betydelsefull för den sociala upplysningen i vårt land. Ständigt har den fullföljt det mål den för sig uppställt att utan hänsyn till författade meningar, politiska ståndpunkter eller kompromisstendenser söka främst af allt utreda och belysa hvarje för vårt land betydelsefullt socialt sträfvande i dess upprinnelse, utveckling och resultat samt vidare att befrämja sådana sociala reformer, hvilka varit burna af en oegennyttig känsla för samhällets bästa och inom sig syntes äga kriterium på lifskraft och framstegsduglighet. Kanhända tycker en och annan, att tidskriften i ett eller annat hänseende gått utöfver de gränser, praktiska hänsyn härvid med nödvändighet uppställa. Men häri ligger knappast något fel, så fri från agitatorisk framställningsform, som den städse förmått hålla sig.

Särskildt erkännande kan von Koch göra anspråk på för den sammanfattande sociala handbok, han för ett par år sedan utgivit.

Senast har han företagit en längre studieresa till Förenta staterna, hvarunder han satts i tillfälle att lämna den svenska allmänheten synnerligen värdefulla meddelanden om de egenartade former för samhälligt arbete, som under där rådande ofärdiga statliga former, men med långt drifven demokratisk samfundskänsla utvecklats.

Det är i sanning ett stort socialt arbete, G. H. von Koch kan blicka tillbaka på när nu hans tidskrift ingår i sin tionde årgång. Ett vackert erkännande häraf kom honom till del från högsta håll, då konung Oscar och drottning Sofia hugfäste sin guldrölops-högtid 1907 med en donation af 100,000 kr. till just främjande af C. S. A:s verksamhet: det var von Koch, som intjant den.



H. 8 Da STUCKHOLMSFOTOGRAF.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöferparre Stilm—Gbg.

HUSET, SMÅLANDSGATAN N:O 14 I STOCKHOLM, I HVARS FÖRSTA VÅNING HYPOTEKSKASSAN ÄR INRYMD.
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖREN JOHN SVARTLING.
EXPEDITIONSLOKALEN.

Sedan k. m:t till riksdagen afgifvit förslag till förordning angående Konungariket Sveriges stadshypotekskassa samt riksdagen den 21 sistlidne maj anmält sina i anledning däraf fattade beslut, utkom den 5 juni i fjol k. m:ts förordning angående nämnda stadshypotekskassa. Densamma har som bekant till ändamål att till hypoteksföreningarna utlämna lån, amorterings- eller fasta sådana.

Stadshypoteksföreningarna i sin ordning (hypoteksföreningar af fastighetsägare i rikets städer och därmed jämförliga samhällen) skola med de medel, som af Konungariket Sveriges hypotekskassa erhållas, tillhandahålla sina medlemmar lån mot säkerhet af in-teckning inom samhället ifråga.

* * *

I december valdes den första styrelsen i Konungariket Sveriges hypotekskassa: ordförande (tillsatt af k. m:t) Christian Lundeberg; vice ordförande (tillsatt af fullmäktige i Riksgäldskontoret) O. W. Odelberg; verkställande direktör John Svartling; styrelseledamöter Edw. Lindahl och E. Thorngren; suppleanter H. Granholm, C. E. d'Orchimont och A. Rune.

Redaktionen af HVAR 8 DAG ansvarar för emottagna manuskript
endast om 20 öre i frimärken
åtfölja desamma.

Manuskript läsas i tur med förut inkomna och honoreras omedelbart efter införande.



H. 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF.

DET NYA TULLPACKHUSET I STOCKHOLM.

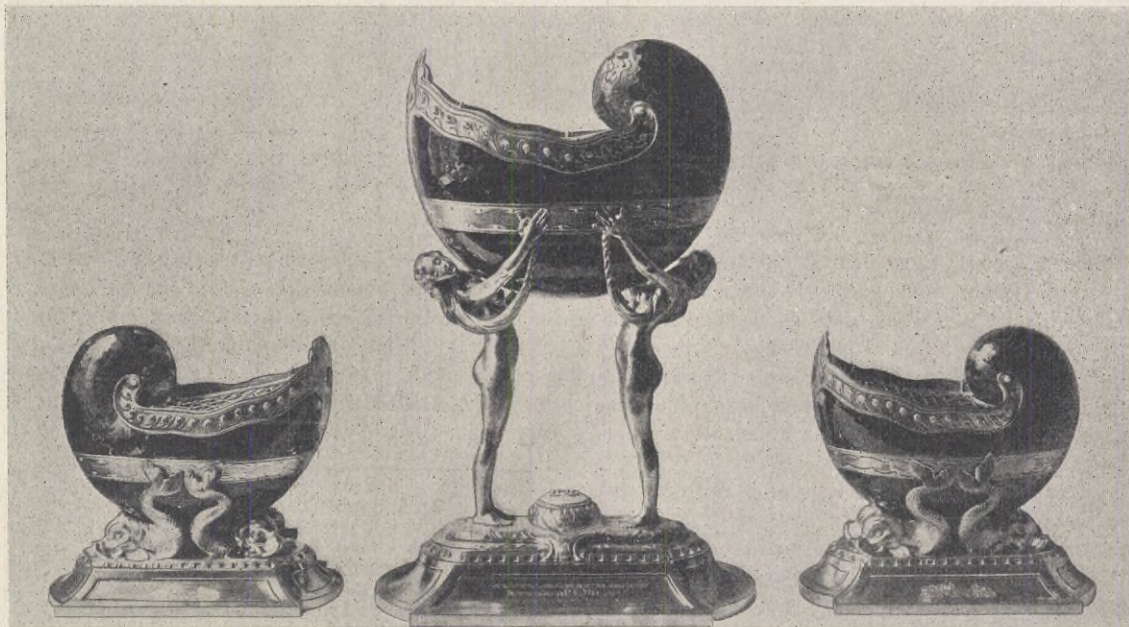
Klisché: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre Stlm.—Obo

Det nya tullpackhuset i Stockholms Stadsgård står nu i det närmaste färdigt. Byggnaden består af ett midtparti i två våningar, en västlig flygel med två och en östlig med tre våningar samt en under hela byggnaden sig sträckande källarvåning.

Bland de många utmärkta anordningarna vid det nya tullhuset är att nämna uppvärmningen medelst centralledning, hvarigenom frukt och andra ömtåliga varor kunna förvaras utan risk att fördärfvas.

Till dispachören P. E. Huss i Hernösand, (se vec-kans portr.-galleri) öfverlämnades med anledning af hans sislidet år inträfiade 60-årsdag en ståtlig minnesgåfva, tre pjäser af förgylt silver och i grön emalj, rikt besatta med stora äkta stenar. Det var Norrlands Ångfartygsassuransförening, som på detta sätt ville hedra och tacka sin verkställande direktör.

Hedersgåfvan är komponerad af hr Jean Jahnsson j:or och utförd å Hallbergs atelier i Stockholm.



H. 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF.

MINNESGÅFVA FRÅN NORRLANDS ÅNGFARTYGSASSURANSFÖRENING TILL DISPACHÖR P. E. HUSS.

Klisché: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre Nstlm.—Obo

LAPPLAND.

NÅGRA MÄRKLIGA BILDER FRÅN VÅR NORDLIGASTE LANDSÄNDE.



Foto. Halldin. Sthlm.

I EN LAPPKÅTA.

Kliché: Bengt Sjöqvist.

är här i Norrbotten framstående, hans intelligens står högt öfver medelmåttan, hans näring bidrar i vida trakter till andra näringars trefnad och existens. I Kareuando t. ex. erlägga fjällapparna två tredjedelar af kommunens utskylder. Den hos lapparne ofta framträdande självisheten betingas af deras hårda kamp för tillvaron.“

Sådant är det utlåtande som i dagarna afgifvits af en man som mer än de flesta torde vara kompetent att yttra sig i denna fråga. Det är lappfogden Hul-

tin i Gellivare, som sålunda avslutar sin verksamhet för 1907 och 1908.

*

Norrland är Sveriges framtidsland — det är en sanning, som ofta blifvit sagd i våra dagar, men som helt visst icke för ofta kan blifva framhållen och gifven vårt folk till begrundan.

I detta samma Norrland finnes ett märkligt och väldigt landskap, omfattande de inre högre belägna delarna af Norr- och Västerbottens län — *Lappland*.

Rikt på skogar, fjäll och stora floder, har detta landskap, där malmfälten Gellivare, Kirunavare, Luossavare och Svappavare ligga, helt visst mer att betyda för det framtida Sverige än vi i denna stund kunna för oss till fullo klar-göra.

I detta samma landskap bor ännu, blandade med svenskar och finnar, en liten kontingent af urinvånarne, lappar, detta säregna folkslag, som i vårt land i vissa afseenden bildar en motsvarighet till Amerikas indianer.

“Det är vårt land värdigt att stödjä det från alla sidor ringaktade och tryckta lappfolket. Lappens karaktär är i allmänhet god. Hans sedlighet

Sällan har väl något naturfolk tilldragit sig så mycket intresse af den civiliserade världen, som våra nomader på Skandinaviska halfön. Öfver tvåhundra författare ha gjort dem till föremål för iakttagelser och skildringar. Att intresset äfven varit stort bland läsarne af dessa skrifter bevisas bäst genom svärig-



Foto. Halldin, Sthlm.

LAPP MED PULKA.

Kliché: Bengt Sjöqvist.



Foto. Halldin, Sthlm.

LAPPSKOLA.

Kilohé & Kem. A.-D. Bengt Sjöqvistsparre Södm.—Öb.

heten att i bokhandeln eller på antikvariat erhålla några af nämnda alster.

För dem, som ingående vilja lära känna detta folks lif och seder från äldre tider, må följande hufvudverk uppräknas: Scheffers Lapponia (1672), Högströms beskrifning öfver Lappmarkerna (1746), Linnés dagbok, Lachesis, utkommen på engelskt förlag 1811, Leems skildring af norska lappar (1767) och Jessens om lapparnes mytologi. Men äfven nyare verk hafva upptagit delar af nämnda arbeten. Det fullständigaste torde vara von Dübens "Om Lappland och lapparne" (1873). Slutligen torde det enda i bokhandeln tillgängliga praktverket om Lappland af Bergqvist och Svenonius kunna tillgodose krafven på en fullständig kännedom om

Lappland och lapparne. Fries' "Lappisk mytologi" (1871) ger oss begrepp om den oerhördt rika fantasi, hvarmed samefolket skapat gudomligheter öfverallt och i allt lefvande, där de vistats, samt om lapparnes speciella förmåga i spådomskonsten.

*



Foto. Halldin, Sthlm.

LAPPBARN FRÅN GELLIVARE LAPPMARK.

Kilohé & Kem. Bengt Sjöqvistsparre.

Till vår nations heder kan det erkännande gifvas, att det fridsamma lappfolket numera behandlas efter etiska grunder af svensk administration. — Tvistefrågorna i renbetesfrågan vänta snart på sin lösning genom den kommission, som nyligen tillsattes af skiljedomsstolen i Köpenhamn.

Om det intressanta lappfolket än aldrig haft någon glansperiod efter vår kulturs



Foto. Halldén, Sthlm.

Klubb; Kem. A.-D. Bengt Sjöfverparre Sthlm.—Gbg.

RENHJORD PÅ VINTERBETE.

begrepp, så skall dock en iakttagare snart finna, att lapparne nått kulturella plan, som äro värda vår beundran. Ej utan skäl fikar lapplandsbesökaren efter lappska hornsneiderier, knifvar, kosor o. d. samt erhåller vanligen saker, som lapparne själva skänka ett medlidsamt löje. De äro nämligen ej förfärdigade åt "riktigt folk", utan åt "turister". Turistens finkänslighet vid besök hos fjällapparne uppfattas säkerligen ock efter förtjänst. Redan från äldre tid har såväl männens som kvinnornas slöjd nått en tillräckligt hög ståndpunkt, för att deras alster skola förtjäna en bemärkt plats på en modern hemslöjdsutställning, ja, hvarför ej utställning af konstindustri.

Deras originella ornamentik med de egenartade flätmonstren, "gistoka", "schälmare", "lichta" m. fl., broderier och annan sömnad samt den under trolltrummans dagar uppväckta förmågan att karakterisera bilder af djur och människor med lif och rörelse ha vunnit framstående konstkännarens odelade beundran, såsom varande mogna frukter af generationers utveckling.

Som bevis på lapparnes blick för sitt folks stilarter må nämnas, att de i äldre tider af ben eller trä förfärdigat mallar till skedar, prydnader m. m. som de öfverlämnat till guldsmeder i svenska och norska kuststäder för att noggrannt kopiera i silfver. Denna metall har alltid varit synnerligen begärlig för lapparne, och de nordligast boende, som ägt en mängd däraf, berättas hafva utsatts för nära två hundra härjningståg af karelare, för denna metalls skull. Nyligen ha enastående rika fornfynd gjorts i de aflägsnaste lappmarkerna, där silfver offerats åt en berömd afgud. Fyndet skall härleda sig från 900- till 1200-talet och vara synnerligen belysande för dåtida lappska kultur. Ännu återstår åtskilligt att uppdaga, hvaraf vi inom närmaste framtiden kunna vänta en del, då forskare nedlagga oförtrutet arbete därpå.

Som bekant ha lapparne i likhet med en del österländska folk en afgjord motvilja mot att bli fotograferade, och de verkligt "rättrogna" bland dem neka af religiösa grunder absolut att utsätta sig för "trollådans" konster. Af denna anledning ha i allmänhet fotografier från dessa nejder inskränkt sig till naturscenerier, och hvad vi äga af folket, deras lif och seder, är merendels hämtadt från kringresande lappfamiljer, som öfvergifvit nomadlivet och mot klingande valuta låta de nyfikna få en inblick i deras förhållanden. Den samling bilder åter, hvarur vi härmed delgifva våra läsare en del särskildt karaktäristiska, äro tagna på ort och ställe i Gellivare lappmark samt oftast utan att vederbörande haft en aning om de attentat, för hvilka de varit utsatta. Som vittnesbörd om lappfolkets utseende, seder och bruk i våra dagar, äga bilderna ett stort kulturhistoriskt värde och skola säkerligen bättre än långa beskrifningar gifva oss en inblick i våra lappska landsmäns lif och tillvaro.

(Till bilden å sista sidan.)

Lidingö socken hörde till de grannkommuner, som Stockholms stad särskildt traktat efter att få med sig inkorporera. Men till synes förgäfvos — i dagarna väntas expedierandet af k. m:ts beslut i frågan om Lidingö upphöjande till köping; själva ansökan är redan beviljad.

Ännu är ju icke möjligheten af tvångsinkorporering utesluten, men denna torde dock nu vara betydligt mera svår genomförd.

Det var den 1 april 1906 som Lidingö villastadsbolag började den verksamhet, som så kraftigt bidragit till den nya köpingens tillblifvande. Hela invånareantalet var vid årsskiftet 3545, en ökning under året af icke mindre än 727 personer.

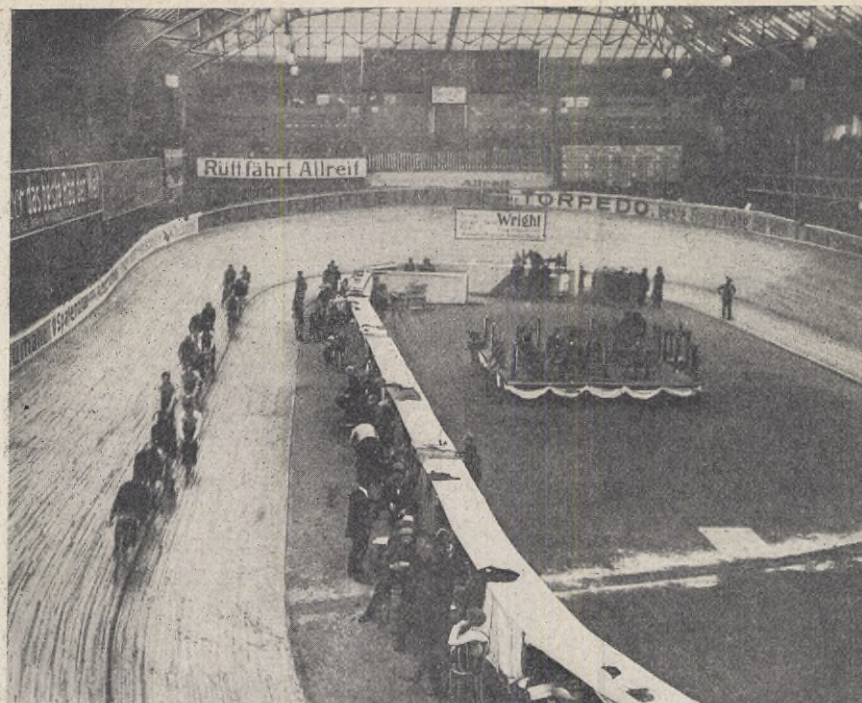
LAPPLAND.



Foto. Halldin, Sthlm.

PÅ SKIDOR EFTER REN.

Kliché: Kem. A.-B. Donat Sjöforsparre Sthlm.—Gbg.



SEX-DAGARS-TÄFLINGARNE PÅ CYKEL I BERLIN: TÄFLINGSBANAN. Öfverst t. h.: WALTER RÜTT under en hvilostund. Nederst: BETTINGER SAMLAR SIG TILL EN NY KRAFTANSTRÄNGNING.

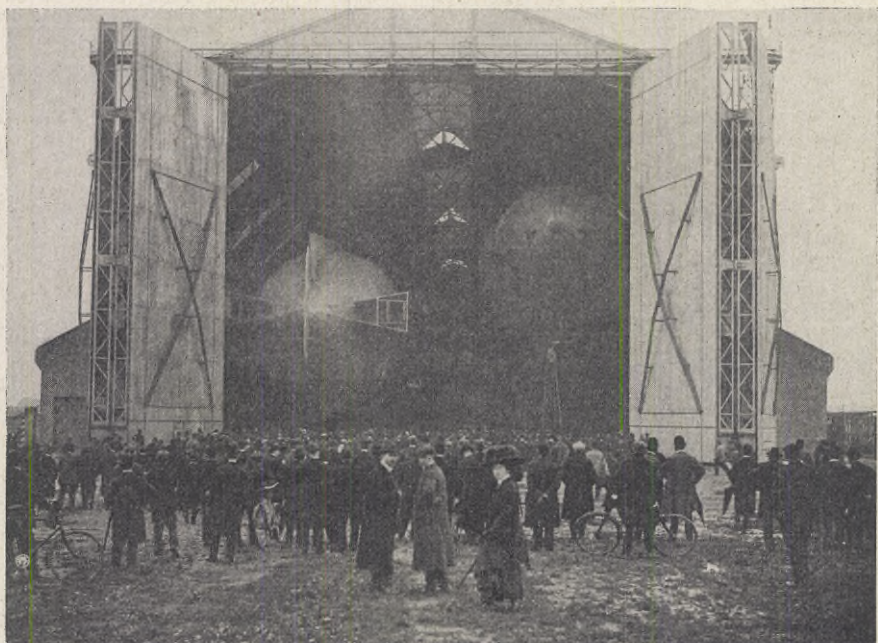
En väldig *sex-dagars-täflan å cykel* har varit attraktionen i Berlin vid årskiftet. De deltagande ryttarne voro 16 par; täflingsbanan var i Zoologiska trädgårdens utställningsbyggnad. — Med andlös spänning och vildt jubel följde publiken starten, med mera slappnande intresse de olika facerna i denna sensationstäflan; favoriterna voro paret Rütt (tysk) och Clark (australier), hvilka också blefvo segrare med 3,753 km. och 150 m.; som nr: två kom paret Stol-Walthour med 3,753 km.

Efter fotografier.

Det senaste på luftseglingsområdet torde vara de *eskaderöfningar med styrbara luftskepp*, som för någon tid sedan pågått i trakten af Köln.

Tyskland är i detta ögonblick obestriddigen långt före öfriga länder i fråga om luftseglingen med styrbara luftskepp; och med en rätt märkbar nervositet konstateras detta i Frankrike.

Inför en särskild kommission ha öfningarna i Köln företagits, närmast för att utreda de olika systemens (Parseval, Gross, Zeppelin) lämplighet och prestationsförmåga. Tyska armén äger f. n. 6 luftskepp, och detta antal kommer inom den närmaste tiden att rätt väsentligt ökas.



Efter fotografier

Köln: Bängt öfverparv.

FRÅN ESKADERÖFNINGARNA I KÖLN MED STYRBARA LUFTSKEPP. Det kolossala ballonghuset rymmer fyra stora luftskepp.

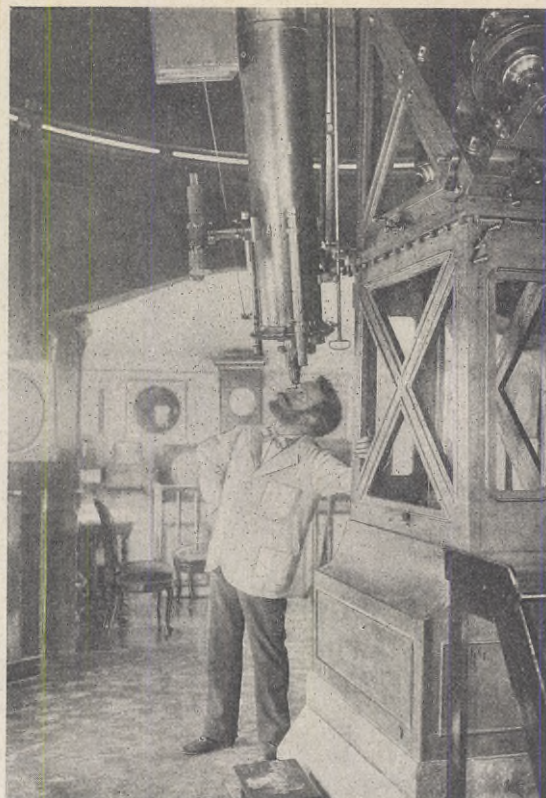


Efter porträtt.

Klubb i Bengt Sjöforsparre.

TYSKLANDS KEJSARDOTTER prinsessan Viktoria Luise, f. 1892, som nyligen gjort sin entré i "stora världen", med sin moder.

År 1835 var senaste gången, den s. k. *Halley's komet* var synlig, och redan då kunde astronomerna förutsäga att denna himlakropp skulle åter visa sig 1910 — den behöfver nämligen c:a 75 år till ett omlopp rundt solen. Redan i sept. 1909 kunde en tysk astronom fotografera densamma, långt innan den var möjlig att observera ens i de starkaste teleskop. Den 18 maj torde jorden komma att gå tvärs igenom kometens svans; någon obehagligare följd för planeten Tellus än åsynen af en del stjärn-



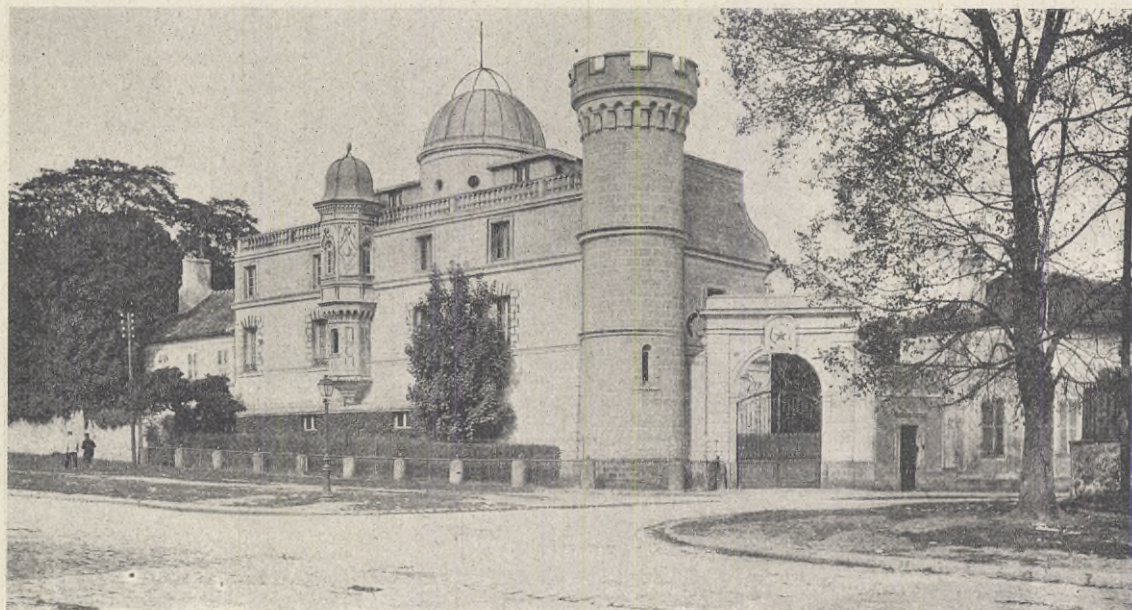
Efter fotografi.

Klubb i Bengt Sjöforsparre.

CAMILLE FLAMMARION STUDERANDE HALLEYS KOMET.

skott torde denna kollision dock ej medföra. Följande dag är kometen oss närmast, c:a 23 miljoner km.

Den franske astronomen *Camille Flammarion* har visserligen uttalat sina farhågor för att vid sammanstötningen med kometens svans alla jordinvånarne skola gå sin undergång till mötes renom kväfning, därigenom att jordatmosfärens syre förenade sig med kometens svans väte; men detta torde nog få skrivas på kontot af den berömda populärastronomens stora fantasirikedom.



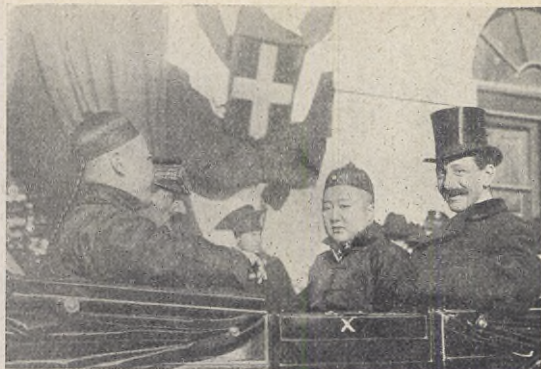
Efter fotografi.

Klubb i Kem. A.-B. Emmet Sjöforsparre Sölm.—Gbg.

CAMILLE FLAMMARIONS OBSERVATORIUM I JUVISY VID PARIS.



Efter porträtt. Kliché: Bengt Silfverparre.
SIR A. K. WILSON, den nye öfverbefälhafvaren för engelska flottan. Se text å sid. 236.



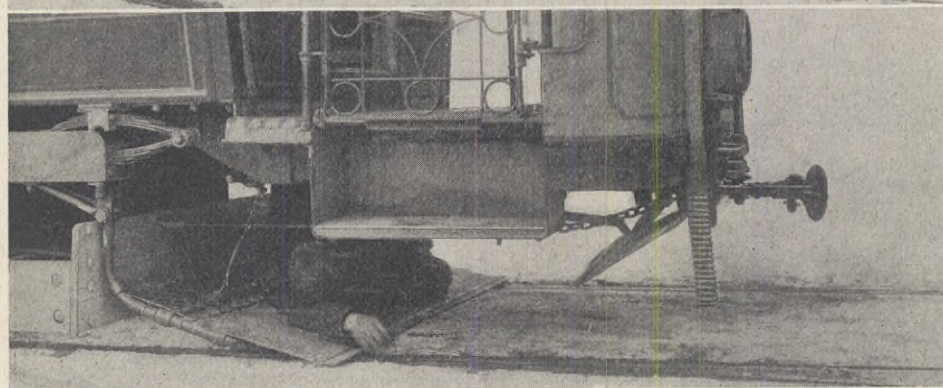
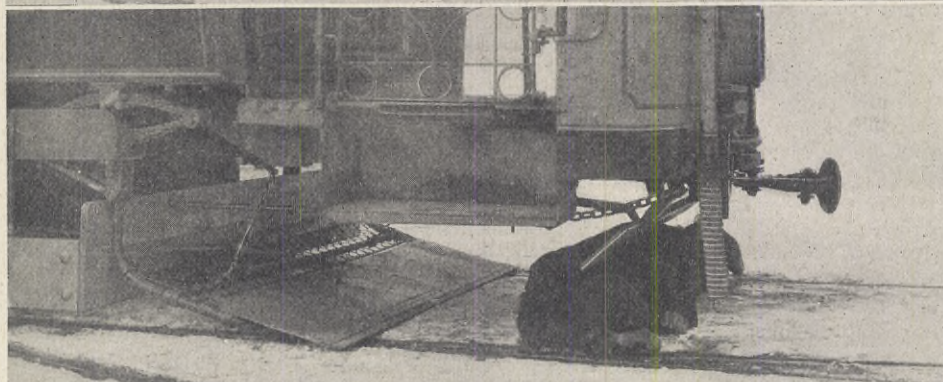
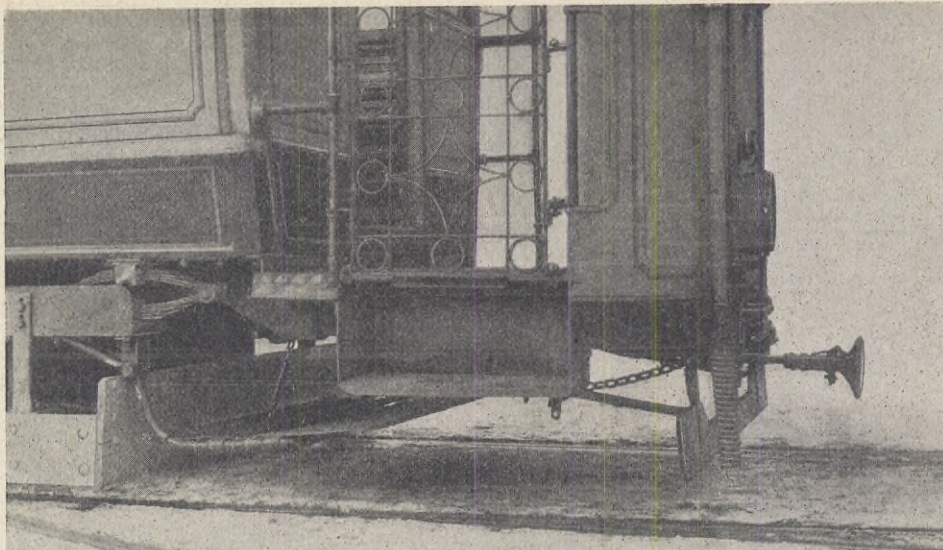
Efter fotografi. Kliché: Bengt Silfverparre.
PKINS TSAI-HSUN, prinsen-regentens af Kina broder och kejsarens farbror, i TURIN. I sällskap med amiral Sai-Eseng-Puig är prinsen f. n. på studieresa i Europa för den kinesiska flottans modernisering.

Ett 86-timmarssammanträde är det rekord, som den österrikiska deputeradekammaren nyligen slagit, med den äran. — Regeringen hade gifvit löfte om ministärens rekonstruktion därhän, att en femte sydslavisk minister skulle komma in i ministären, dock först sedan budget och handelsföretag noterats. Tjockerna fordrade emellertid ännu en portfölj, och för att genomdrifva sin vilja tillgrepo de den vanryktade obstruktionspolitiken med tal i det oändliga om detaljfrågor. Till slut väcktes dock — från slaviskt håll! — ett förslag, som blef antaget, hvarigenom denna sorts politik torde omöjliggöras. — Omkastningen på den slaviska sidan gjorde emellertid de tysk-nationelle och tysk-radikale betänksamma, så att de röstade emot detta förslag, betraktande det som en danaerskänk!



Efter fotografier. Kliché: Bengt Silfverparre.
DEN TJECKISKA OBSTRUKTIONSPOLITIKEN I ÖSTERRIKE.
1. DEPUTERADEN HIRSCH som talade från kl. 6 på aftonen till 4 på morgonen. — 2. DEPUTERADEN KOTLARZ, som talade i 14 timmar. — 3. MINISTERPRESIDENTEN BARON V. BIENERTH med sin matsäck på inträde i deputeradekammaren, vid 84 timmars-seancens början.

SKYDDSANORDNINGAR PÅ SPÅRVAGNAR.



HVAR 8 DAGS STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kliché: Kem. A.-B. *Engel* Sjöverparre Sjölm.—Öbg.

Öfverst: EN MED SKYDDSAPPARAT FÖRSEDD SPÅRVAGN.
Mellerst: EN PÅ SPÅRET LIGGANDE MÄNNISKA UPPFÅNGAS. När den rörliga järnskivan stöter mot ett föremål, faller genast "kofångaren" ned och upptager detta.

Nederst: DEN ÖFVERKÖRDE I "KOFÅNGAREN".

(Till porträttet å sid. 235.)

First Sea Lord of the Admiralty, högste befälhavaren för engelska flottan, lord John Fisher of Kilverstone afgick den 25 dec. från sin post. Till hans efterträdare har utnämnts amiralen i flottan *sir Arthur Knyvet Wilson*, väl känd inom marinkretsar som "den tyste amiralen".

Sir Wilson säges vara den förnämste nu lefvande sjötaktiker, och han har tagit del i många af engelska flottans strider och skärmytslingar t. ex. i det

Kinesiska kriget, Egyptiska kampanjen 1882 och Sudanesiska kampanjen 1884. — Sir Wilson är en af de tvenne sjöamiraler hvilka innehafva Viktoriakorset för tapperhet i strid, hvilket han förvärfvade sig i Sudan-kampanjen där han vid ett tillfälle med endast ett sönderbrutet svärd med beundransvärd tapperhet värjde sig emot en stor öfvermakt och därigenom räddade många af sina landsmäns lif. — Han har äfven varit en framgångsrik uppfinnare på det sjömilitära området.

AFRODITES FÄGEL.

FÖR HVAR 8 DAG AF G. N.

Han skulle således dö nu. Det kändes alltså på det viset. Inte så obehagligt förresten. En skön feber som gjorde tankar och sinnen lätta. En mild dvala utan trötthet. Och folk som jämrar om, att det skall vara så svårt att dö! Bara inbillning. Det kunde han konstatera. Det var i alla fall rätt intressant att dö. Han mindes att han som gymnasist och isynnerhet som nyblifven student hade grubblat rätt mycket öfver döden. Men han var förälskad på den tiden, ofta och dödligt. Och det gjorde väl sitt till. Sedan dess hade han emellertid alldeles glömt bort att det fanns ett tillstånd, som människorna kallade döden. Hvarför kallade de det så? Han nästan kluckade till ett skratt åt sin fråga. Gudskelef, han hade ännu humöret kvar. Att ligga och skratta åt sig själf när man håller på att dö, ligger i döds-kampen, själåtåget! Tragikomiskt. Det var rätta ordet. Det är alltså tragikomiskt att dö, tänkte han. Ja, lifvet är bra löjligt, isynnerhet när det skall sluta på detta sätt, i intet. Men döden är ju angenäm. Det är alltså bara i folks fantasi som döden är tragisk — och lifvet komiskt. Men den som inte har fantasin då? Som jag t. ex. Jag har aldrig ljugit i affärer. Aldrig bedragit en hustru, sällan en käre-
resta. Förresten vilja vi ju bli bedragna; isynnerhet när vi skola dö. Men inte med tråkiga lögner. Hvarför har människan inte funnit på att det är skönt att dö? Det är väl för att lifvet är så tråkigt. De ha inte vågat. Bekänna sig till sanningen. För nog bör det alltid ha funnits någon som talat om hur det känns att börja dö. — Det känns alltså så här.

— I dag skall du dö, min gosse, hade läkaren sagt. Hans gamle vän med sitt skämtsamma skägg. Han hade sett på honom med ett så egendomligt leende; nästan ironiskt, tyckte han. — I dag skall du dö. — Och det var hans gamle toddybroder, som bragte honom detta glada budskap. — Och nu var det morgon. På den sista dagen. — Den sista morgonen. Ett ögonblick höll han på att bli sentimental, men han observerade det genast. Han, en gammal ungar-karl, som i alla tider stått ensam och försmått andras hjälp. Som lett åt människornas hjälplöshet och som

lofvat sig att dö lika ensam som han lefvat. Han måste hålla kuraget uppe in i det sista; trogen sina principer.

Pångarna, dem skulle barnhuset ha. Det var rätt och billigt. — Vännerna, de skulle beundra honom för modet att ensam möta döden. Och det fanns i alla fall något som hette ära och minne.

Bara inte hushållerskan eller någon af hans kamrater kom och störde honom midt i själåtåget; kom och gjorde hans plan om intet. Han borde gå upp och regla dörren. Men då kunde man ju misstänka själfmord. Och rädd för döden var han inte. Alltså, desto förr, desto hellre. Kom an! hviskade han nästan högt.

Ähja, så småningom går det väl, kände han; och märkte hur det skymde för ögonen. Är det molnen därute eller — härinne, tänkte han.

Ett ögonblick slöade han till. Så, plötsligt stod för honom ett minne, något vackert. En park: han kom som liten med sin sköterska. Hon satte sig på en bänk. Själff gick han bort till dammen för att strö brödsbulor åt svanarna. Han hade en stor bulle. Men så fick han se en liten flicka som gick ensam och sjöng för sig själf en vaggvisa. Han stannade och glömde svanarna. Såg en lång stund på flickan, sedan gick han blygt bort till henne. Hon såg på honom kritiskt. Då sade han: Hvad sjunger du? Men flickan svarade inte utan tog honom vid handen och började vandra som förut och sjunga sin visa. Han vågade inte säga något utan följde försagdt med. De vandrade genom många gångar och kommo slutligen till en berså. Sitt nu här, skall jag berätta en saga för dig, sade hon. Och så berättade hon, att hon sett en prins, och prinsen hade klappat henne på kinden och kysst henne på munnen, då ingen såg det. Men dig vill jag inte kyssa, sade hon. Då kände han sig sorgsen och ville gå. Det var här, om du vill veta det, sade hon. Och vill du gå, får du det.

Han gick med gråten i halsen därifrån. Sedan dess hade han alltid betraktat kvinnorna med en viss misstro. Kanske var det denna lilla händelse som gjort att han förblifvit ögift.

(Forts. å sid. 239.)



Efter fotograf

skildr.: Kem. A.-E. Bengt Sjöfverparre Sjöhm.—Gbg

KULTURENS FRAMSTEG: MOTORCYKELTÄFLINGAR PÅ MADAGASKAR. Kolonisationen och civilisationen på Madagaskar göra oafbrutna framsteg, och med hvar dag som går blir jätteön ännu en smula modernare. Eller hvad säges om den här återgifna foton — motorcykeltäflingar i hufvudstaden, Antananarivo.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

* Data å nästa sida.



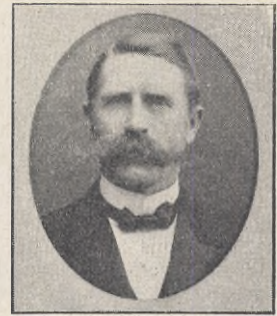
E. A. G. A. WIJKANDER.
*Professor. Föreståndare för Chalmers Tekn. Läroanst. — Göteborg. Afgått såsom stadsfullmäktiges ordförande.**



E. ERICSSON.
*Häradsdomare. — Solberga, Geleborgs l. Erhöll i dagarne guldmedalj "för medborgerlig förtjänst".**



P. E. HUSS.
*Dispachör. Verkst. direktör i Norrlands Ängf. Assur.-förening. Hernösand.**



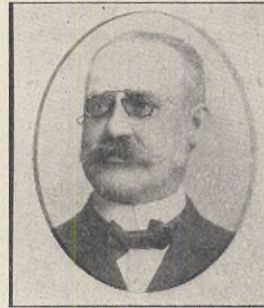
O. A. ERIKSSON.
*Londtbrukare. — Björka, Kopparbergs län. Nyvald led. af Riksd. F. K.**



G. W. von SCHWERIN.
Grefve. f. d. Öfverstelöjtnant. — Stockholm. 70 år 28 Dec.



L. F. LOVÉN.
*Generalmajor. — Linköping. 65 år 24 Dec.**



H. A. KOLMODIN.
*F. d. Byråchef. — Stockholm. 65 år 24 Dec.**



C. G. FRANSSON.
*Prost och Kyrkoherde. — Söderby Karl, Upsala Erkestift. 60 år 23 Dec.**



A. A. BJÖRKEGREN.
*Stadsfiskal. — Landskrona. 70 år 25 Dec.**



A. HANSSON.
*Hemmansägare. Riksdagsman. — Solberga, Kopparbergs län. 70 år 22 Dec.**



J. ROTH.
Sakförrare. Stadsfullmäktig. — Helsingborg. 60 år 25 Dec.



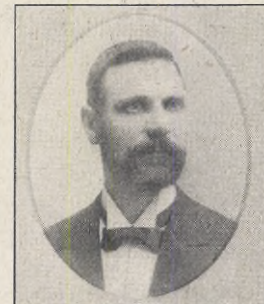
H. VALLENTIN.
*Journalist. F. d. redaktör för "Puck". Öfverflyttar fr. o. m. 1910 till London.**



E. ENOCHSON.
*Possessionat. Kommunalman. Elfåsa, Kopparbergs län.**



J. A. LARSSON.
Handlande. Led. af kyrkoråd m. m. — Göteborg. 60 år 1 Jan.



C. L. LARSON.
Skeppsredare. Led. af kyrkoråd. m. m. — Göteborg. 50 år 13 Dec.



J. RUDBERG.
Handlande. Nämdeaman. Kommunalman. — Ölserud. 50 år 23 Dec.

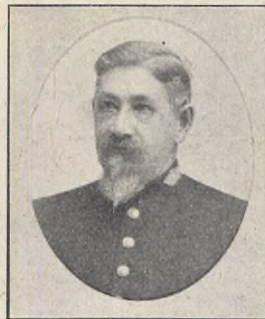
* Data här nedan.



P. J. ANDERSSON. †
*Fabriksidkare. Godsägare. — Torsbo, Kind. F. 30. † 27 Dec.**



P. JÖNSSON. †
*Landbrukare. — Rosentorp, Estöf. F. 37. † 18 Dec.**



K. G. SVENONIUS. †
*Kronolänsmän. — Nederkalix. F. 47. † 14 Dec.**



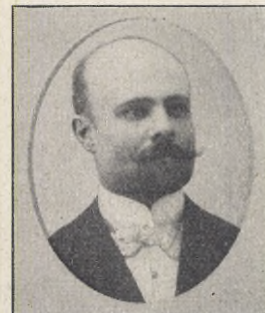
J. S. CARLBERG. †
Rådman i Stockholm sedan 07. F. 64. † 12 Dec.



E. ANDERSSON. †
Bruksidkare. Kommunalman. — Gammelhyttan. F. 42. † 28 Dec.



G. FÖRBERG. †
Tandläkare. Kompositör — Stockholm. F. 54. † 20 Dec.



K. NILSSON. †
Ingeniör. Disponent f. Blombacka A.-B. Kommunalman Landstingsman — Blombacka F. 71. † 20 Dec.

för Riksbanken, värderingsman för Gefle-Dala Hyp.-förening m. m. Landstingsman sedan 75 och ledamot af Riksd. A. K. sedan 78 har H. bevisat samma antal, trettiofyra, riksdagar som kammarens tio år äldre älderspresident. Sedan 82 led. af Bankutskottet; deltagit i tre statsrevisioner.

HUGO VALLENTIN, såsom mångårig redaktör af "Söndagsnisse" och under de senaste 8 åren af "Puck" allmänt bekant och uppskattad, har i dagarna lemnat Stockholm. V. bosätter sig i London, dels i egenkap af Göteborgs Handels- och Sjöfartstidnings korrespondent och dels för att där idka annan journalistisk och litterär verksamhet, den senare särskildt på det dramatiska området. — Såsom annäringsvärdt påpekas att det porträtt af V. vi återgifva är taget af den engelska dramaturgen G. B. Shaw.

ERIK ENOCHSON, en af St. Skedsvi främste män, har under en lång följd af år ledt den kommunala förvaltningen såsom ordförande i stämman och nämnd.

PEHR JOHAN ANDERSSON. Sedan 57 delägare i fabriksfirman Carl Pehrsson & Co i Tvärred. Verkställ. direktör i Aktiebolaget Torsbo Trikkfabrik, ett betydande etablissemang som 7) anlades af A. Ordförande i N. Kinds Folkbank. Landstingsman 80—07; led. af Riksd. F. K. 87—92 och 94—07; led. och suppleant af olika utskott under åren 88—04.

PAUL JÖNSSON. Mångårig kommunalordförande, landstingsman i Malmöhus län, led. af Hushållningssällsk. m. m.

KARL GUSTAF SVENONIUS. Stud.-ex. 66, efter en del olika befattningar inom Norrbottens län kronolänsmän i Arjeplog 79, i Nederkalix 81. Landstingsman och kommunalman.

(Forts. från sid. 237.)

Han vaknade till. Men hvad var det nu att ligga och tänka på? Den lilla damen hade emellertid blifvit en framstående författarinna. Han hade ofta mött henne ute i det offentliga lifvet sedan. Men hon tycktes ej erinra sig deras första möte. Hon var förresten död nu. Han blef nästan glad vid tanken därpå. Hon dog alltså före honom. Men hvad hade han för gjädje af det? Hvarför låg han och tänkte på det? Men det hade väl alltid någon orsak,

Åter vaknade han till. Huset var tyst, intet hördes. Därute hade dagen klarnat. Hvad klockan kunde vara nu? En sparf hoppade fram och åter på fönsterblecket. Afrodites fågel, tänkte han.

Sedan tänkte han intet mer. Han hörde blott en djup, ljus melodi spela långt, långt nere under honom. Och själf sjönk han rakt i fannan på den. Den växte och stegrades till en hel orkester, en rasande, förtviflad tonstrid; tills han var alldeles inpå dess sugande hvirvel. Då hajade han till, ryckte till som man brukar ibland i den dvala som föregår sömnen. Men mot vana han vaknade han inte utan somnade fullständig.

AUGUST WIJKANDER. Sedan 81 professor och föreståndare för Chalmers Tekniska Läroanstalt i Göteborg. Ledamot af Riksdagens A. K., Måttidsdagen 37 samt 91—96, af F. K. sedan 07. Ordförande i Brands- o. Lifförs. A.-B. Svea, i Bergslagens Järnvägs A.-B. m. m. Afgår med 1909 års utgång från Stadsfullmäktige som han tillhört sedan 82, såsom ordförande sedan 98. — I prof. W. förlovar Göteborgs kommunala lif en af de bästa krafter, som egnets samhällets utveckling och förkofran.

ERIC ERICSSON, hvilken Konungen sist sommar efter särskild framställning härom, tilldelat gulmedalj i femte storleken att i blåt band med gula kanter bäres å bröstet. K. Befallningshafvande var anmodad att genom domhavande låta överlemnna utmärkelsetecknet. Vid decemberstämman, den 15-de, i Torsåker skedde överlemnandet i närvaro af landshödingen och ortens mest bemärkta personligheter. E. har i 27 år varit sin kommuns främste och verksamaste man, har ståt och står ännu som ledare för dess mest betydande angelägenheter såsom innehafva af ett mycket stort antal kommunala förtroendeposter. Att uppräknna dessa låter sig ej här göra, men särskildt nämna vi häradssomare- och nämde-mannskapet under 22 år, ordför. i kom. nämnden 28 år och stämman 27 år.

PER EMANUEL HOSS. Erhöll i dagarna den sliferuppsats som finnes afbildad å sid. 228. Gåfvån knyter sig till 60-årsdagen den 28 sist. juni och utgör en hyllning från Norrlands Ängfartygsassuransförening, som H. stiftade 86 och hvars verkst. direktör han är sedan dess. Disparch sedan 78, stadsfullmäktig 84—08, senare tiden som vice ordförande, landstingsman sedan 90. Ord. i Navigationskolans samt i Elementarläroverks styrelser samt i Handels- och Sjöfartsnämnden.

OSCAR AUGUST ERIKSSON, i dagarna vald till ledamot af Riksdagens Första kammare för Kopparbergs län. — Ledamot och ordförande i ett flertal kommunala styrelser och Föreningar, samt revisor af af komm. räkenskaper m. m.

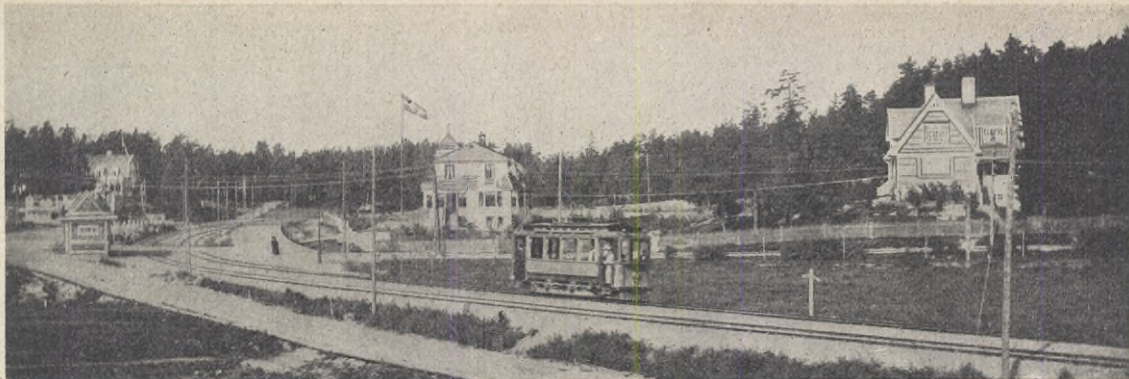
FRITZ LOVEN. Stud.-ex. 63, u.-löjtn. vid Uppl. regte 64, löjtn. och generalstabsoff. 69, major vid generalstaben 85, öfv.-löjtn. vid S Skånska inf.-regt. 89, öfverste och chef för A. Lifgren.-regt. 92, generalmajor i. a. och afsked 05; kvarstår i gener.-reserv. Ledamot af direktionen för Göta Kanal samt distriktschef för dess Östgötalänne. Flerårig ordförande i Östergötlands Ensk. Banks direktion.

HENNING KOLMODIN. Stud.-ex. 61, e. o. notarie i S. Hofrätt och Stockholms rådst.-rätt 64. Ombudsman i statskontoret 77, sekreterare i Riksd. A. K. 79—85, sekreterare i Generalpoststyrelsen 80, chef för dess Trafikbyrå 86, afsked 09.

CARL FRANSSON. Stud.-ex. 73, prestvigd 76, past.-ex. 84, kyrkoherde i Söderby-Karl sedan 87, prost i Lyhundra kontrakt sedan 96. Led. i prest-mötesberedn. 02 och 08; ombud vid 06 års stämman i Presterskap. Enke-o. Pup.-kassa. Ord. i styrelsen för Stockholms läns Folkhögskola 09.

ALFRED BJÖRKEGREN. Stadsfiskal i Landskrona sedan 72; mångårig led. af skofråd, v. ord. och verkst. direktör i pantaktiebanken.

ANDERS HANSSON, en af våra mest bemärkta Dalamän och sin sockens, Gustafs, främste. — Mångårig ordförande i nämnd och stämman, i Folkbankens styrelse, en af stiftarne af Dalarnes nya brandstodsbolag och led. af dess styrelse; jämväl mångårig led. af bevillin. beredn., taxer-nämnd och profin.-nämnd m. m. Ombud för Kopparbergs Ensk. bank och



Efter fotografi.

VY FRÅN LIDINGÖ VILLASTAD. (Se text å sid. 231.)

Köping: Kem. A. B. Litografiska Sjöföretaget Skåm—Gbg.

Den 30 december firades i Malmö 10-årsdagen af *Axel Danielssons* död. D., som genom sitt livsverk tillförsäkrat sig en af de främsta platserna i den svenska arbetarörelsens historia, var vid sin död endast 36-årig.

En framstående talare, en varm anhängare af de socialdemokratiska idéerna, en bitande skarp skribent, var D. en af dem, som organiserade den moderna arbetarörelsen i vårt land.

Senare åren mildrade dock hans syn på tingen, och hans hofsammare åsikter, uppträdande och penna tillvunno honom en allmän aktning.



Foto. Lindh, Malmö...

Köping: Bengt Sjöföretaget.

VID MINNESSTODEN ÖFVER AXEL DANIELSSON på Nya begravningsplatsen i Malmö, på 10-årsdagen af hans död.

VECKANS DAGAR

Januari 1—2.

Vid öfvergången från det gamla året till det nya rådde i Sverige öfvervägande ett godt vinterväder.

1 jan. Stor defileringscour å k. slottet i Stockholm, därvid tillfälle var beredt för högre militära och civila ämbetsmän m. fl. att framföra sina lyckönskningar till de kungliga.

— Förekommer ånyo i London målet angående utlämningen af den för bombattentat i Sverige anklagade dr Ekenberg. Målet uppskjutes på en vecka.

2 jan. Två engelska ångare Ayreshire och Arcadian kollidera i Irländska sjön. Arcadian sjunker; 30 personer omkomma.

— Meddelas att Geografiska sällskapet i Washington offentligent erkänt Peary som Nordpolens upptäckare.

— Meddelas att Hilmi Pascha, den nu afgångne turkiske storvirsten, utnämns till sändebud i Paris.

Glöm ej prenumerera på HVAR 8 DAG för 1910!
Priset är som förut kr. 5.— per helår, 1,25 pr kvartal. Prenumeranter inom landet kunna erhålla H. 8. D. på närmaste Poststation, Bokhandel eller Tidningsaffär till ofvan angifna pris, fritt hemsänd. I utlandet, där prenumeration kan verkställas, kan detta ske å respektive utländska poststationer, annars ombesörjes detta genom H. 8. D:s Expedition, Göteborg. I hvarje fall tillkommer för utlandet portokostnad.

INNEHÅLL: G. H. von Koch. — Konungariket Sveriges Hypotekskassa. — Nytt tullhus i Stockholm. — Minnesgåva. — Lappland. — Sex-dagars-täflingen i Berlin. — Eskaderöfningar i Köln med styrbara luftskepp. — Kejsarinnan Auguste Viktoria. — Camille Flammarion. — Utländska porträtt för dagen. — Skyddsanordningar på spårvagnar. — "Afrodites fågel" af G. M. — Kulturens framsteg. — Veckans porträttgalleri. — Svenska bilder.

OBS! Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan särskild medgifvande förbjudes vid laga påföljd.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI, GÖTEBORG, 1910.